

HORVÁTH PÁL

**Doppler Ferenc vígoperája: *Ilka és a huszártoborzó* (1849).
Források, előadások**

Bibliográfiai adatok:

Szerző: HORVÁTH PÁL

Cím: Doppler Ferenc vígoperája: *Ilka és a huszártoborzó* (1849). Források, előadások

Kiadás adatai: Budapest: BTK Zenetudományi Intézet, Magyar Zenetörténeti Osztály, 2020

Publikálás dátuma: 2020. augusztus 24.

DOI-azonosító: 10.23714/mzo.003

DOI-hivatkozás: <https://doi.org/10.23714/mzo.003>

HORVÁTH PÁL

Doppler Ferenc vígoperája: *Ilka és a huszártoborzó* (1849). Források, előadások

A LEMBERGBEN SZÜLETETT ZENÉSZ TESTVÉRPÁR, Doppler Ferenc (Franz Doppler, 1821–1883) és Doppler Károly (Karl Doppler, 1825–1900) meghatározó alakjai voltak a 19. századi európai zenei vérkeringésnek. Az 1840-es évektől körülbelül két évtizeden keresztül álltak a pest-budai zenei élet szolgálatában, baráti és kollegiális viszonyt ápoltak Erkel Ferencsel, személyes kapcsolatban álltak többek között Liszt Ferencsel és Meyerbeerrel is. Európai hírnevüket virtuóz fuvolajátékkal alapozták meg, több nagyvárosban koncerteztek, rendszeresen jártak külföldi turnékon többek között Bécsben, Prágában, Hamburgban, Brüsszelben vagy Londonban. A Nemzeti Színházban végzett fuvolista és karmesteri tevékenységük mellett alapvető szerepük volt a Filharmóniai Társaság Zenekarának megalapításában,¹ valamint a magyar opera megteremtésében.

Doppler Ferenc második operája az 1849-ben bemutatott *Ilka és a huszártoborzó* 88 előadást ért meg a Nemzeti Színház színpadán, és további huszonkettőt a Magyar Királyi Operaházban, ahová az 1884-es költözést követően a Nemzeti Színház operatársulata magával vitte, és műsoron tartotta.² Egyik legsikeresebb magyar operaként az *Ilka* számos helyre eljutott, és a 19. századi magyar operák között szinte egyedülálló módon nemcsak a történelmi Magyarország területén játszották (Pozsonyban, Aradon, Kolozsváron), hanem több európai nagyvárosban is (köztük Bécsben, Hannoverben, Olmützben, Londonban). Pesti nemzeti színházi előadásainak számával csak a legsikeresebb Erkel Ferenc operák (*Hunyadi László*, *Bánk bán*) vetekedtek, melyek azonban annak ellenére nem jutottak el külföldre, hogy már a bemutatók után a színház elrendelte ezek német nyelvű fordítását és német nyelvű másolt partitúrájának elkészítését.

A kotta tartalma³

Ouverture

I.felvonás

No.1 Introdttione, Csárdás und Husaren-Chor (János, Altiszt, Coro)

¹ A témáról bővebben lásd Eckhardt Mária, „Liszt és a Doppler-testvérek szerepe a Filharmóniai Társaság alapításában”, in Berlász Melinda – Domokos Mária (szerk.), *Zenetudományi dolgozatok 1982* (Budapest: MTA Zenetudományi Intézet, 1982), 136–139.

² Nemzeti Színház Kataszter, OSZK Színház-történeti Tár. Lásd továbbá a ZTI MZO Magyar Zenetörténet Online honlap Nemzeti Színházi előadásainka adatbázisa.

³ Az opera számait a legkorábbi, autográf partitúra alapján ismertetem.

- No.2 Aria, Scene et Recitativ (János, István)
- No.3 Romance (István)
- No.4 Zigeuner-Lied (Zita)
- No.5 Profetia (Zita, István, János)
- No.6 Rakoczy Marsch
- No.7 Duetto (István Miska)
- No.8 Finale I, Coro e Csardas⁴ (Altiszt, Coro)
- No. 9 Scena e Arie (Ilka)
- No. 10 Terzetto et Finale I (Ilka, István, János)

II.felvonás

- No.II Introdtione, Romanze (István)
- No.I2 Duetto (Ilka, Zita)
- No.I3 Duetto (Miska, Podagrási)
- No. 14 Finale (Ilka, Zita, István, János, Miska, Podagrási)

Az opera szinopszisa⁵

Szöveg: Johann Janotych von Adlerstein, magyarra fordította: Szerdahelyi József

I. felvonás

Egy magyar mezővárosban szabad téren huszárok toborzó kara szól. Bátor János a huszárok őrmestere dalt énekel hazájáról. Megjelenik a színen Gyula vitéz, aki elmondja, hogy árvának született, és megvallja szerelmét Ilka iránt. Podagrási földesúr azonban nem nézi jó szemmel, hogy nevelt lányának Gyula udvarol, ezért kidobta az ifjút. Gyula románcot énekel fájdalmáról, majd huszárnak áll. Zita a cigány jósnő azt jövendöli neki, hogy a csata sikeres lesz, és azután béke vár hazájára. A következő jelenetben János – készülve a csatára – hazájáról énekel románcot. Majd Gyula és Miska (Podagrási udvarosa) kettőse következik. Miska Ilkát keresi, és azt gyanítja, hogy a fiú szöktette meg. A jelenet végén Gyula búcsúdalt énekel szerelméről, és készül a talán végzetes kimenetelű harcra. Falusi szobában Ilka magányosan énekel, majd megjelenik Gyula és János. A fiatalok újra egymásra találnak és változatlan szerelmükről biztosítják egymást. Ilka elmondja Jánosnak, hogy apját nem ismerte – csupán azt tudja róla, hogy huszár –, anyja csak egy gyűrűt és egy láncot hagyott rá halála előtt. János felismeri felesége ékszereit, és rájön, hogy ő Ilka apja. A felvonás végén együtt énekelnek az egymásra találás örömeiről.

II. felvonás

Gyula melankolikus áriát énekel. Parasztszobában Ilka gyözködi Zitát, hogy jósoljon neki. Zita megjósolja, hogy a szerelmeseket veszély fenyegeti. Podagrási – miközben Miskával Ilkát keresik – megtudja, hogy Gyula huszárnak állt. A huszárok indulásra készülnek, de Podagrási visszaköveteli Ilkát Bátor Jánostól, aki elmondja, hogy a lány az ő saját gyermeke. Zita elmeséli, hogy sok évvel ezelőtt egy beteg nő két árvát hagyott hátra halála után: Ilkát és Gyulát, akik ezek szerint testvérek. Bátor János viszont Gyula keresztlevelével bizonyítja, hogy a fiú eredeti apja

---

⁴ Az autográf partitúra jelen állapotában az utólagos, három felvonásos változat fináléját tartalmazza. A legkorábbi szövegműanyag alaprétegéből kiderül, hogy Doppler az első felvonás fináléja helyett eredetileg egy Ariettát tervezett No. 8-ként.

⁵ Az opera történetét a legkorábbi, 2 felvonásos szöveggönyv alapján ismertetem.

maga Podagrási. Sőt bűneit is szemére hányja, miszerint hazaáruló lett, de mindezt hajlandó elfelejteni, amennyiben Gyulát elismeri saját fiának és egyetlen örökösének, valamint támogatja a fiatalok házasságát. Podagrási kénytelen igent mondani. Boldog fináléval ér véget a vígopera.

Doppler művei nem voltak könnyű helyzetben az 1850-es év kezdetén: az operák csak nehézségek árán kerültek műsorra, így az *Ilka* első két előadása után a továbbiak máris akadályokba ütköztek. Februárban a *Honművész* így számol be erről:

„Doppler dalműveit mindenféle bajok szorítgatják le színpadunkról. Hogy egyebet ne mondjunk, csak *Ilka* két hónap óta nem juthatott előadatáshoz, betegségek és gyöngékedések miatt. Hogy ez aztán elkedvetleníti Dopplert, az igen természetes, pedig bizony több tekintetben igen kívánatos nemzeti intézetünkre nézve, hogy ezen kítűnő zeneszerzőt megtarthassuk, még pedig lehetőségig jó kedvben megtarthassuk.”⁶

A következő hónapban már az a hír járja, hogy a zeneszerző elhagyja a Nemzeti Színház társulatát és Budán egy új operatársulat karnagya lesz⁷ – ez azonban végül nem következik be. Habár az első előadások nem mentek zökkenőmentesen, az azonban egyértelmű, hogy az *Ilka* a premiértől kezdve jelentős sikereket ért el, amely annyira tartósnak bizonyult, hogy folyamatosan repertoáron maradt, valamint több felújítást is megért a Nemzeti Színházban. Emellett vidéki játszóhelyeken és külföldön is számos 19. századi előadásáról tudunk. A rengeteg előadás egyik következménye, hogy az opera – a szerzői szándék és a játszóhelyek sajátosságaihoz mérten – többször formálódott. Az általam ismert és jelen fejezetben tárgyalt kottás és szöveges forráshalmaz – amely az Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtárában és Színháztörténeti Tárában, Aradon a Múzeumi Központ Szépművészeti Múzeumának raktárában, a Kolozsvári Magyar Színház Történeti Kottatárában, valamint a bécsi Österreichische Nationalbibliothek Musiksammlungjában található – valószínűleg nem teljes, mégis közeli képet ad az opera változatairól. A felsorolt helyeken található források összevetése után alapvetően három változatot különböztethetünk meg, amelyek időben is eltérnek egymástól.

I. A bemutató előtti változat és korai források – a kétfelvonásos változat

A legkorábbi ismert forrás Doppler autográf partitúrája (jelzete: OSZK ZB 40/a/1). Az opera német szövege a szerző kézírásával szerepel benne, a magyar változat utólag bevezetve pedig az előadás rendezőjeként is funkcionáló Szerdahelyi József írása. A partitúra végén a zeneszerző bejegyzése olvasható: „Fine del Opera, Buda-Pest: November 4dik 1848 Doppler Ferencz”.

A kotta befejezése és a vígopera premierje között több mint egy év telt el. Ebben az egy évben Dopplernek kényszerű változtatásokat is el kellett végeznie – mint a korábban már említett Rákóczi-induló kihagyása –, ezért az autográf kotta által őrzött 1848-as verzió valószínűleg soha nem került színpadra. Egy másik jelentős változtatás, ami a darab befejezése és bemutatása közötti évben történt, a tenor főhős nevének kicserélése Istvánról Gyulára. Hogy miért is volt szükség a névcserére, csupán sejteni lehet: 1849-ben már nem csengett olyan jól az István név, ugyanis könnyen párhuzamot lehetett volna vonni az opera főhőse és Habsburg István főherceg, Magyarország utolsó nádora között. A nádor, mint királyi helytartó 1848. március 17-én bízta meg gróf

6 *Hölgyfutár* 1/43 (1850.02.21.), 188.

7 „Doppler csakugyan elhagyandja színházunkat, s Budán alakítandó német opera társaság karnagya leendő. Színházunkra nézve ez veszteség ugyan, de higye meg Doppler, hogy ezen csere ránézve épen nem nyereség, főképp, ha jövődjét tekintetbe veszi.” Vö. *Hölgyfutár* 1/64 (1850.03.18.), 272.

Batthyány Lajost az első felelős magyar kormány megalakításával, azonban 1848. szeptember 22-én váratlanul elhagyta Budát, és soha többé nem tért vissza Magyarországra. Ezért hosszú ideig Bécsben és Magyarországon is árulóként tekintettek rá.⁸ Talán nem lett volna szerencsés, ha az operai publikum a huszárnak álló, ugyancsak épp távozni készülő szereplő alakját a nádor személyével köti össze.

A korai nemzeti színházi szólamanyag-együttes alaprétege is a bemutató előtti változatot tartalmazza (OSZK ZB 40/c). Több szólamfüzetben megtalálható No. 6-os számként a Rákóczi-induló (pl. Corno 3 vagy Flauto 2), viszont több helyen/több szólamfüzetben a leragasztott Rákóczi-induló fölötti javításon az azt helyettesítő Marciát találjuk (például az Oboe I és a Corno I szólamban épp Doppler Ferenc kézírásával). A szólamfüzet alaprétegében megtaláljuk még az eredetileg tervezett No. 8 E-dúr Ariettát, amelyet már nagyon korán, valószínűleg még a bemutató előtt elhagytak – annak szövegét már nem másolták ki a legkorábbi szöveges forrásokba sem. Az Arietta helyét – már a bemutatón is – valószínűleg a toborzó táncjelenet vette át.⁹ Az autográf partitúra jelenlegi állapotában az utólagos, három felvonásos változat fináléját tartalmazza. Ez persze nem azt jelenti, hogy a szólamfüzeteket egyáltalán ne, vagy csak rövid ideig használták volna. A zenekari zenészek bejegyzései árulkodnak arról, hogy a kottákból a bemutatótól kezdve az 1850-es, valamint 1860-as években is játszottak.¹⁰ A ZB 40/c jelzetű szólamanyag korai füzetének alaprétege egységesen Kocsi János másolata, aki a nemzeti színházi zsebkönyvek szerint 1838-tól 1860-as nyugdíjazásáig a zenekar klarinétosa volt. Kocsi kézjegyét több korabeli kottában is megtaláljuk, így többek között Erkel Ferenc Bátori Mária és a Hunyadi László operáinak másolt partitúrájában, valamint a Hymnusz pályázati példányában is.¹¹

Két szöveggönyt kell még a legkorábbi források közé sorolnunk. Ugyan már mindkettőben István helyett Gyula a szereplő neve, és a Rákóczi-indulóra való utalást sem található bennük, valószínűleg még a bemutató előtt elkészültek. A kéziratos szöveggönyv (OSZK MM 13.723) Sopronyi Teofil kézírása. Valószínűleg ezen alapul az opera nyomtatott librettója, amely Pesten a Lukács és Társánál jelent meg.¹² Az operában szereplő személyek mellett megjelenik benne a szereposztás is, amely az Altiszt szerepében Mezeit jelöli meg. Az 1848-as év repertoárját és az aktuális nemzeti színházi társulatot tartalmazó zsebkönyv Mezei Vilmost, mint újonnan csatlakozó kardalnokot, vagyis kórustagot tartja számon.¹³ Mezei nem sokáig maradt a színház kórusában, a 277. számú színházi zsebkönyv, amely az 1850-es évre vonatkozó műsort tartalmazza, már a távozó tagok között említi.¹⁴ Az Ilka 1849. december 29-i premierjének színlapjáról tudhatjuk, hogy az altiszt szerepében Bognár Ignác lépett színpadra. Így biztosra vehetjük, hogy a nyomtatott librettó – és így a Sopronyi által írt kéziratos is – a darab bemutató előtti változatát tartalmazza.

A nemzeti színházi színlapokon láthatjuk, hogy az Ilka 1849-ben és 1850-ben kétfelvonásos változatban került színpadra. A bemutató előtti források mindegyike ezt, vagyis a kétfelvonásos formát tartalmazza – legalább is alaprétegben. Még egy forrás van, amely ezt a változatot hozza: az aradi Múzeumi Központ Szépművészeti Múzeumának raktárában található (mindmáig ismeretlen) kéziratos partitúra. A kotta nem egységes írás, a különböző köteteket eltérő személyek

8 http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1867_februar_19_habsburg_istvan_nador_halala/.

9 Erről tanúskodik a színlapok felirata is: „Az első felvonásban előfordulandó 'toborzó-tánczot' rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzene-társasága fogja előadni.”

10 A szólamfüzetek ceruzás bejegyzései többek között dokumentálják La Grange vendégszereplését is, aki 1850 októberében énekelte az opera címszerepét.

11 Kocsi János kézjegyét disszertációjában Kim Katalin azonosította. Vö. 38. lj.

12 A nyomtatott librettóhoz lásd 36. lj.

13 275. zsk. OSZK Színháztörténeti Tár.

14 277 zsk. OSZK Színháztörténeti Tár.

másolták le. Alaprétegen már nem a Rákóczi-indulót, hanem az azt helyettesítő Marciát tartalmazza, valamint csak az opera magyar szövege szerepel benne. A kottához szólamanyag és kéziratot is tartozik.

2. A három felvonásos változat

A Kolozsvári Magyar Színház Történeti Kottatárában található partitúra – amely magyar és német nyelvű szöveget is tartalmaz –, szólamanyag és szöveggönyv az opera három felvonásos verzióját tartalmazza. A darab formája ezzel nem sokat módosul, csupán a No. 8 (Ilka áriája) elé kerül az első felvonást lezáró kórus és csárdás finálé, majd változás helyett a második felvonás kezdődik. A kolozsvári partitúra sem egy kéz másolata: abban megtalálható Doppler Ferenc kézírása, és az opera zárószámában Kocsi Jánosé is. A szólamanyag sok alkalommal használt, és a benne lévő bejegyzések arról tanúskodnak, hogy a játszópéldányok az opera három felvonásos változatának igen korai másolatai. A pesti Nemzeti Színház színlapjain először 1851. október 4-én jelenik meg, hogy az *Ilkát* immáron három felvonásban játsszák. A fennmaradt budapesti források közül csupán egy 1855-ben kiadott nyomtatott szöveggönyv jelzi az opera éppen aktuális formáját.¹⁵ Ebben a három felvonásossá alakított változat mellett, több helyen a régebbi szöveggönyv – még a kolozsvári forrásokhoz képest is – rövidített változatát találjuk. Nem szerepel benne például Gyula áriája a harmadik felvonás elején. Ez minden bizonnyal az 1855-ös nemzeti színházi felújítás műalakja, amelynek során nem csak a szereplőgárda nagy része cserélődött ki, de a produkció új karmestert és rendezőt is kapott – két előadás erejéig Doppler Ferenc vezényelt, majd a továbbiakban Doppler Károly, a rendező pedig Szigligeti Ede volt. Elképzelhető, hogy a szerző még nem találta elég erősnek a Gyula szerepét újonnan betanuló, a színház társulatához csupán 1853-ban csatlakozott Jékelfalussy Albert alakítását, és ezért hagyta el az amúgy is rövidíteni kívánt változathoz a cselekmény szempontjából nem kulcsfontosságú jelenetet.

A kolozsvári színház történeti kottatárában található kéziratot szöveggönyv is a pesti felújításhoz közeli dátumot tartalmaz (1855. 09.19.), azonban szövegében még a hosszabb változatot. A kolozsvári szólamanyagban megtalálható bejegyzés viszont ennél korábbi, „Kolozsvárt 1852 am 23. Mai”. A szólamfüzetek nagyon sokáig használatban voltak, és rengeteg helyszín és időszak előadásának emlékét őrzik. Többek között: 1863. Szeged, 1887. London vagy 1906. Kaposvár, valamint egy hosszabb, nem ceruzával írt aláírást is: „Josef Czapek Pausaunist Pressburg den 17 Oktober 1856 Gegeben von der ungarischen Gesellschaft Arad”. A következő évben ugyancsak Pozsonyban került sor az opera első német nyelvű előadására is. A zajos sikerről 1857-ben a *Hölgyfutár* is beszámolt.¹⁶ Talán épp az egyik ilyen német nyelvű előadás sikerén felbuzdulva gondolhatta Doppler azt, hogy vígoperája a német nyelvű színpadokon is megállja helyét, és Bécsben is színpadra kell azt állítani – amely épp 10 évvel később, 1867-ben sikerült is.

¹⁵ A nyomtatott librettóhoz lásd 36. ljt.

¹⁶ „Múlt hétfőn adatott Pozsonyban Doppler Ferenc jeles zeneszerzőnk 'Ilka' operája először német nyelven, még pedig az ottani közönségnek zajos tetszésnyilvánításai között. Hogy az opera minél inkább a szerző szellemében adathassék, megkéretett Doppler úr, rándulna föl az utolsó próbákra, mely szíves meghívásnak a legnagyobb készséggel engedett, és miután a próbák a legjobb sikert ígérték, a szerző – Pesten úgy sem látván még soha nézőhelyről operáját – mint ismeretlen leült egy zártszékre; de az első fölvonás után kihivatván rendre az énekesek, csakhamar elterjedt híre, hogy a szerző is jelen van, és a közönség a legzajosabban ezt hitta. Minthogy azonban D. úr a több percig tartó legnagyobb tombolás és legharsányabb kihívás dacára is meg akarta tartani incognitóját, végre a jelenlevő rendőrségi tiszt kérte meg a szerzőt, mutatná magát a közönségnek, lecsillapítására a műélvezeti lelkesedés által eredt zajnak.” *Vö. Hölgyfutár* 8/250 (1857.II.02.), 1092.

3. A bécsi változat és az átdolgozást követő források

Doppler Ferenc az 1858-as évben megvált a Nemzeti Színháztól, és a bécsi Hofoper balettkarmestere lett. Feltételezhetjük, hogy az Ilka bécsi bemutatójára (1867. március 23.) készítette el a vígopera felújított és átalakított változatát. Korábbi forrás ebből a műalakból nem maradt fenn, és nem valószínű, hogy aktív bécsi munkája mellett – amely nemcsak a vezénylést, hanem balettek komponálását is jelentette – jutott volna ideje, valamint lett volna apropója korábbi operájának átalakítására. A bécsi változatban tovább redukálja a tenor Gyula szerepét – aki itt újból a Doppler eredeti koncepciója szerinti István nevet viseli. Már az 1855-ös szövegkönyvben kimaradt a harmadik felvonás elején lévő tenor ária, az 1867-es változatban azonban még a No. 3 Románc is hiányzik, helyette csupán egy rövidebb No. 3 Scene, Recitativo und Ensemble szerepel. Hogy a bécsi műváltozat kialakításakor sem volt magától értetődő a szándék, miszerint István áriája nem szerepel a harmadik felvonás elején, arról a bécsi Musiksammlungban őrzött kéziratos rendezői példány árulkodik (jelzete: S.m. 32701). Abban ugyanis a harmadik felvonás elején szerepel István neve, majd három üresen hagyott oldal után folytatódik a szövegkönyv a felvonás második jelenetével, amely Ilka és Zita kettőse. Az 1867-ben Bécsben nyomtatásban is megjelent szövegkönyvből, valamint a fennmaradt kottás forrásokból is tudjuk, hogy Ilka és Zita duettjét a szerző végül a második felvonás végére helyezte (addig a felvonás csupán két számból, Ilka áriájából, valamint Ilka, István és János tercett-fináléjából állt), a női duettet követő férfi kettőt (Podgarási és Miska) pedig az első felvonásba helyezte át – helyettesítve azzal az eredeti No. 7-es Gyula–Miska duettet. Az ily módon szinte teljesen kiüresedett harmadik felvonást, amelyből csupán a grandiózus zárójelenet maradt, Doppler kiegészítette egy új jelenettel, amely ezúttal nem István (vagy Gyula) régi magándalának átvétele, hanem Zita újonnan bekerült áriája. Ez azonban még egyáltalán nem szerepel az említett kéziratos szövegkönyvben. Bizonyára a rendezői példány bizonytalansága magyarázza, hogy a nyomtatott librettóban is a No.10 szám mellett a Terzett und Finale, valamint az ugyancsak Bécsben található kéziratos ének-zongora kivonatban (jelzete: OA 252/1) a No. 10 Terzetto et Finale 2do felirat szerepel – annak ellenére, hogy a végleges formában a No. 11-es szám még a második felvonáshoz tartozik. Érdekes, hogy az OA 252/1 „Souffleur Part.” feliratú ének-zongorakivonatot tartalmazó kéziratos bécsi forrás párdarabja, egy autográf partitúra első felvonása az OSZK Zeneműtárában található meg (jelzete: Ms. mus 4.806). A meg egyező műalakot tartalmazó kották azonos típusú kötése és felirata, valamint a rajtuk látható „Kais König Hof Operntheater” pecsét is világossá teszi összetartozásukat.

Az OSZK Színháztörténeti Tárában őrzött kéziratos szövegkönyvek közül az MM 13.721 jelzetű már ezt az új, valószínűleg Bécsben kialakult változatot tartalmazza magyar nyelven. Ugyan a személyek felsorolásánál még a Gyula szerepnév látható, a librettó szövegében az már mindenütt Istvánként fordul elő. A szövegkönyv hátulján ceruzával írt lista található az előadások időpontjáról, a legkorábbi időpont és a hozzá fűzött jegyzet a következő: „Először adatott a nemz. színházban 1878 augusztus 27”. Az Ilkát 1862-től szinte teljesen új szereposztásban játszották, Böhm Gusztáv rendezésével és Huber Károly vezényletével. Az 1867-ben elkészült bécsi változatot követően csupán kétszer (1869-ben a teljes opera, 1873-ban csak az első felvonása) került színpadra a Nemzeti Színházban. Az új, bécsi változat több mint tíz évvel később érkezett meg Pestre. Az 1878-as előadás színlapján olvashatjuk először az opera tenor szereplőjének eredeti nevét (István), valamint az „új átdolgozás szerint és új betanulással” feliratot. A felújításra új szólamanyag-együttes is készült (jelzete: ZB 40/c), amely több évtizeden keresztül használatban volt. A legkorábbi előadási bejegyzések az 1878-as felújításhoz kapcsolódnak (például Corno II), de a kottákat még a Magyar Királyi Operaházban is használták – többek között még 1900-as budapesti időpont

is fellelhető a szólamokban (például Fagotto I). Bár dátum nincs benne, de ugyanehhez a forrásréteghez tartozik – vagyis a nemzeti színházi 1878-as felújításhoz készülhetett – a csak magyar szöveget tartalmazó teljes partitúra is (jelzete: ZB 40/a/2).

Az Ilka bécsi fogadtatása nem volt egyöntetű. Némely korabeli kritika szerint a darab, és egyáltalán a magyar opera stílusa – így az Ilka és Erkel Hunyadi Lászlója is – hosszú távon elviselhetetlenül egyhangú („auf die Dauer zu unerträglicher Monotonie”)¹⁷, máshol viszont Doppler operájának kiválóságáról, valamint általánosságban a magyar stílus népszerűségéről olvashatunk.¹⁸ Doppler számára a darab bécsi bemutatását egyéni ambíciói mellett magyar vonatkozású elkötelezettsége is motiválta. Tisztában volt operája fontosságával, és ahogy ezt a bécsi előadásával kapcsolatban egy Erkelnek Pestre küldött levelében megfogalmazta, az Ilka színpadra állításával egyik célja épp a magyar stílus népszerűsítése volt a császárváros közönsége előtt. Ráadásul tudatosan a kiegyezés politikailag érzékeny pillanatában, amikor elvárható lehetett a magyar téma iránti kitüntetett érdeklődés.¹⁹

---

17 A német nyelvű bécsi előadásról szóló kritika szövege hosszabban idézve: „Zum Schlusse der eigentlichen deutschen Saison kam noch eine neue Oper: Ilka von Franz Doppler zur Aufführung. Sie gehört in die Reihe derjenigen Opern, mit welchen die Componisten die Absicht, eine national-ungarische Oper zu schaffen, zu erreichen bestrebt waren. Dass dieser Versuch in Ungarn selbst von grossem Erfolge gekrönt war, ist eine bekannte Sache und lässt sich nichts dagegen einwenden. Anders verhält sich die Sache, wenn man an jene ungarischen Opern den allgemein geltenden musikalisch-kritischen Maasstab anlegt, welcher endlich - mag das Werk einer Nationalität angehören, welcher es will - für jedes musikalische Kunstwerk geltend sein muss. Und hier lautet das Urtheil sehr wenig günstig für diejenigen Werke, welche bisher ausserhalb der Grenzen Ungarns zu Gehör gebracht wurden. Sowohl Doppler's Opern, wie Erkel's Hunyadi Laslow" sind ein Gemisch von italienischen Reminiscenzen, abwechselnd mit auf die Dauer zu unerträglicher Monotonie sich entwickelnden ungarischen Rythmen.[...] Uebrigens war die Aufnahme der Doppler'schen Oper von Seite des nach Novitäten schmachtenden Wiener Publicums eine sehr ehrenvolle. Wir sind aber eher geneigt, diesen Erfolg der Anwesenheit vieler Ungarn und der Beliebtheit der in der Oper beschäftigt gewesenen Künstler, als dem Werthe des Werkes selbst zuzuschreiben.”

18 „Doppler, als brillanter Flötenvirtuose und tüchtiger Componist bekannt, hat auch mit der Vorführung der Ilka, seiner Jugendarbeit, keinen Fehlgriff gethan, denn obwohl diese Oper fast bei jedem Tacte ihre ungarische Geburt und Zuständigkeit documentirt, war gerade jetzt der rechte Moment, sie dem dualistisch gewordenen Publikum Wiens als erste harmonische Ausgleichsblüthe zu reproduciren und wenn auch die locale Färbung dieser Oper ihr einen dauernden Ehrenplatz im Repertoire der Wiener Hofopernbühne kaum vergönnen dürfte, werden doch die stets gern gehörten Ungarweisen ziemlich lange Haus und Kassafüllen helfen.”

19 Vö. D'Isoz Kálmán, „Doppler levelei Erkelhez”, *Zeneközöny* 9/4–6 (1911). Különlenyomat.

Ilka és a huszártoborzó

Doppler Ferenc vígoperájának előadásai a Nemzeti Színházban

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1849.12.29.	Először: Ilka, és a huszár-toborzó. Nagy eredeti opera 2 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az új jelmezek (costumes) Pap József felügyelete alatt készültek. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzenei társasága fogja előadni. Rendező: Szerdahelyi	Szerdahelyi		Premier
1849.12.31.	Másodszor: Ilka, és a huszár-toborzó. Nagy eredeti opera 2 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az új jelmezek (costumes) Pap József felügyelete alatt készültek. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzenei társasága fogja előadni. Rendező: Szerdahelyi	Szerdahelyi		
1850.03.04.	Benza Károly jutalomjáték: Ilka, és a huszár-toborzó. Nagy eredeti opera 2 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színház zenekari tag. Az új jelmezek (costumes) Pap József főszabó felügyelete alatt készültek. Az első felvonásban előforduló "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzenei társasága fogja előadni. Rendező: Szerdahelyi	Szerdahelyi		Benza Károly jutalomjáték
1850.03.16.	Ilka, és a huszár-toborzó. Nagy eredeti opera 2 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színház zenekari tag. Az új jelmezek (costumes) Pap József főszabó felügyelete alatt készültek. Az első felvonásban előforduló "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzenei társasága fogja előadni. Rendező: Szerdahelyi	Szerdahelyi		
1850.04.02.	Hollósi Kornélia k. a. utolsó föllépte. (...) A szegények javára: Ilka, és a huszár-toborzó. Nagy eredeti opera 2 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az új jelmezek (costumes) Pap József főszabó felügyelete alatt készültek. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzenei társasága fogja előadni. Rendező: Szerdahelyi.	Szerdahelyi		A szegények javára & Hollósi Kornélia k. a. utolsó föllépte.

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1850.10.16.	De La Grange assz. mint vendég. (...) Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 2 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az új jelmezek (costumes) Papp József főszabó felügyelete alatt készültek. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzenei társasága fogja előadni. Rendező: Szerdahelyi. Karnagy: Erkel.	Szerdahelyi	Erkel	De La Grange assz. mint vendég.
1850.10.26.	De La Grange assz. jutalomjátékaul: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 2 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az új jelmezek (costumes) Papp József főszabó felügyelete alatt készültek. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzenei társasága fogja előadni. Rendező: Szerdahelyi. Karnagy: Erkel.	Szerdahelyi	Erkel	De La Grange assz. jutalomjátékaul
1850.10.31.	De La Grange assz. mint vendég (...) Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 2 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az új jelmezek (costumes) Papp József főszabó felügyelete alatt készültek. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Sárközi Ferencz magyar népzenei társasága fogja előadni. Rendező: Szerdahelyi. Karnagy: Erkel.	Szerdahelyi	Erkel	De La Grange assz. jutalomjátékaul
1851.10.04.	Ő császári királyi fölsége névnapja ünnepén: a nézőhely teljes kivilágítása mellett: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 fel. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Kecskeméti magyar népzenei társasága fogja előadni.			3 felvonás & Ő császári királyi fölsége névnapja ünnepén
1851.10.08.	Hollósi Kornélia k. a. és Rémy ur föllépteül. Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Kecskeméti magyar népzenei társasága fogja előadni.			Hollósi Kornélia és Rémy ur föllépteül
1851.10.17.	Hollósi Kornélia kisasszony vendégjátékaul: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Kecskeméti magyar népzenei társasága fogja előadni.			Hollósi Kornélia kisasszony vendégjátékaul

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1851.11.10.	Hollósi Kornélia kisasszony vendégjátékaul: Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Kecskeméti magyar népzeneársasága fogja előadni.			Hollósi Kornélia kisasszony vendégjátékaul
1851.12.19.	Hollósi Korn. k. a. föllépte: (...) A hangászegyleti zenede javára: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. - Az első felvonásban előfordulandó "toborzó tánczot" rendezte Campilli. - A toborzó zenéjét Kecskeméti magyar népzeneársasága fogja előadni.			Hollósi Kornélia kisasszony vendégjátékaul & A hangászegyleti zenede javára
1852.02.14.	Hollósi Kornélia kisasszony vendégjátékaul: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Kecskeméti magyar népzeneársasága fogja előadni.			Hollósi Kornélia kisasszony vendégjátékaul
1852.03.22.	Hollósi Kornélia kisasszony jutalomjátékaul és utolsó föllépteül: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Szövegét írta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz, nemzeti színházi zenekari tag. Az első felvonásban előfordulandó "toborzó-tánczot" rendezte Campilli. A toborzó zenéjét Kecskeméti magyar népzeneársasága fogja előadni.			Hollósi Kornélia kisasszony jutalomjátékaul és utolsó föllépteül
1852.06.07.	Ő császári királyi apostoli fölsége tiszteletére a nemzeti színházban adandó díszünnepély alkalmával. Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend. Az új jelmezek Papp József főszabó felügyelete alatt készültek.			Ő császári királyi apostoli fölsége tiszteletére a nemzeti színházban adandó díszünnepély alkalmával
1852.06.09.	Liebhart Luiza kisasszony, cs. kir. udvari operaénekesnő vendégjátékaul és Stéger ur, a prágai színház első tenoristája, utolsó föllépteül: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend. Az új jelmezek Papp József főszabó felügyelete alatt készültek.			Liebhart Luiza kisasszony, cs. kir. udvari operaénekesnő vendégjátékaul és Stéger ur, a prágai színház első tenoristája, utolsó föllépteül

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1852.06.16.	Liebhart Luiza kisasszony, cs. kir. udvari operaénekesnő vendégjátékaul: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend. Az új jelmezek Papp József főszabó felügyelete alatt készültek.			Liebhart Luiza kisasszony, cs. kir. udvari operaénekesnő vendégjátékaul
1852.06.19.	Liebhart Luiza kisasszony, cs. kir. udvari operaénekesnő vendégjátékaul: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend. Az új jelmezek Papp József főszabó felügyelete alatt készültek.			Liebhart Luiza kisasszony, cs. kir. udvari operaénekesnő vendégjátékaul
1853.08.25.	Uj szereposztással: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend. Az új jelmezek Papp József főszabó felügyelete alatt készültek.			
1853.08.28.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend. Az új jelmezek Papp József főszabó felügyelete alatt készültek.			
1853.09.22.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend.			
1853.09.27.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend.			
1853.10.13.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend.			
1853.11.10.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméti magyar népzeneársasága is részt veend.			

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1854.02.04.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Fer. nemzeti színházi zenekari tag. Az első felvonásban "Hármas toborzó-táncz" előadja Némethi Mihály, Fürst Ilona és Kohn Fanni.			
1855.08.28.	Ellingerné assz. föllépteül: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Patikárusék magyar népzeneársasága részt veend. Az első felvonásban előfordulandó magyar tánczot betanította Perrei előadja a tánczkar. Karnagy: Doppler Ferencz		Doppler Ferencz	Ellingerné assz. föllépteül
1855.09.17.	Ellingerné assz. föllépteül: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz nemzeti színházi zenekari tag. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Patikárusék magyar népzeneársasága részt veend. Az első felvonásban előfordulandó magyar tánczot betanította Perrei előadja a tánczkar. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	Ellingerné assz. föllépteül
1855.10.04.	Ő császári királyi Apostoli Fölsége névünnepén, A nézőhely teljes kivilágításával: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Patikárusék magyar népzeneársasága részt veend. Az első felvonásban előfordulandó magyar tánczot betanította Perrei előadja a tánczkar. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	Ő császári királyi Apostoli Fölsége névünnepén
1855.11.10.	Ellingerné assz. föllépteül: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Patikárusék magyar népzeneársasága is részt veend. Az első felvonásban előfordulandó magyar tánczot betanította Perrei előadja a tánczkar. Karmester: Doppler Ferencz. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	Ellingerné assz. föllépteül
1856.01.10.	Ellingerné assz. föllépteül: és Doppler Károly javára: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó magyar tánczot betanította Perrei előadja a tánczkar. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	Ellingerné assz. Föllépteül & Doppler Károly javára
1856.06.24.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felv. előfordulandó "toborzó-táncz" zenéjében Kecskeméty magyar népzeneársasága is részt veend. Az első felvonásban előfordulandó magyar tánczot előadják Belke Johanna, Klasz Róza, Kovácsics Zsuzsi, Kober Rézi, Róka, Luigini. Virányi és Perrei. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1856.09.02.	Ilka és a huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felv. előfordulandó "Toborzó-tánc" zenéjében Kecskeméty magyar népzeneársasága is részt veend. Az első felvonásban előfordulandó magyar tánczot előadják Belke Johanna, Klasz Róza, Kovácsics Zsuzsi, Kober Rézi, Róka, Luigini. Virányi és Perrei. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1856.10.24.	Ilka és a Huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felv. előfordulandó "Toborzó-tánc" zenéjében Kecskeméty magyar népzeneársasága is részt veend. Az első felvonásban előfordulandó magyar tánczot előadják Belke Johanna, Klasz Róza, Kovácsics Zsuzsi, Kober Rézi, Róka, Luigini. Virányi és Perrei. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1857.02.12.	Ilka és a Huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felvonásban előfordulandó "Toborzó"-tánc zenéjében Sárközy magyar népzeneársasága is részt veend. Az első felv. előfordulandó magyar táncot előadják Belke Johanna, Klasz Róza, Kovácsics Zsuzsi, Kober Rézi, Róka, Luigini, Virányi és Perrei. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1857.05.12.	Ilka és a Huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó magyar táncot előadja a táncszemélyzet. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1857.10.10.	Fidrichné első föllépteül: Ilka és a huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó "magyar táncot" előadja a táncszemélyzet. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	Fidrichné első föllépteül
1857.11.21.	Ilka és a huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó "magyar táncot" előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközy-Ferenc vezérlete alatti népzeneársaság is résztveend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1857.12.08.	Ilka és a huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó "Magyar táncot" előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközy-Ferenc vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1858.02.08.	Ilka és a huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc.	Szigligeti	Doppler Károly	

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1858.05.31.	Ilka és a huszártoborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó Magyar táncot előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközy Ferenc vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1858.09.25.	Füredi Mihál javára: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó Magyar táncot előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Kecskeméty népzeneársasága is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti. (...) Ezt megelőzi: Guzman Johanna. operából, az 5-dik felvonásban előforduló: Négy évszak. című ballet, szerzette és betanította Campilli.	Szigligeti	Doppler Károly	Füredi Mihál javára
1858.11.09.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó Magyar táncot előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközy Ferenc vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Erkel. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Erkel	
1859.09.12.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó Magyar táncot előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközy Ferenc vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler K. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler K.	
1859.10.25.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felv. előfordulandó "Magyar táncot" előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközy Ferenc vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler K. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler K.	
1859.12.06.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felvonásban előfordulandó "Magyar táncot" előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközy Ferenc vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler K. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler K.	
1860.04.24.	Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferenc. Az első felvonásban előfordulandó "Magyar táncot" előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközy Ferenc vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1860.09.01.	Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó "Magyar táncot" előadja a táncszemélyzet. Az előadásban Bunkó Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmes- ter	Megjegyzés
1860.10.18.	Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó "Magyar tánczot" előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban Bunkó Ferencz vezérlette alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1860.12.11.	Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó "magyar tánczot" előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Bunkó Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1861.01.26.	A mára hirdetett "Troubadour" Voggenhuber Vilma rögtöni betegsége miatt nem adathatván, helyette: Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó "magyar tánczot" előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Bunkó Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1861.05.07.	Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó "magyar táncz"ot el adja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Bunkó Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1861.10.04.	Ő Császári Királyi Apostoli Főlsége névünnepén, a nézőhely teljes ünnepélyes kivilágítása mellett: Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó "magyar tánczot" előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Bunkó Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	Ő Császári Királyi Apostoli Főlsége névünnepén
1861.11.19.	Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó "magyar tánczot" előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Bunkó Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1862.09.02.	Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „magyar tánczot” előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Kecskeméti Károly vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1862.09.09.	Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „magyar tánczot” előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Kecskeméti Károly vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Doppler Károly. Rendező: Szigligeti.	Szigligeti	Doppler Károly	
1863.12.29.	Rumy Gizella kisasszony föllépteül: Ilka és a huszár toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „magyar tánczot” előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm György.	Böhm Gusztáv	Huber Károly	Rumy Gizella kisasszony föllépteül
1864.05.05.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „magyar tánczot” előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Huber K. Rendező: Böhm G.	Böhm G.	Huber K.	
1864.05.14.	A mára előre hirdetett "Macbeth" Simon rekedtsége miatt továbbra halasztatván, helyette: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „magyar tánczot” előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Huber K. Rendező: Böhm G.	Böhm G.	Huber K.	
1864.06.12.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „magyar tánczot” előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Huber K. Rendező: Böhm G.	Böhm G.	Huber K.	
1864.08.01.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „magyar tánczot” előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm Gusztáv.	Böhm Gusztáv	Huber Károly	
1865.01.12.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „Magyar tánczot” előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközy Ferencz vezérlete alatti nép-zeneársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm G.	Böhm G.	Huber Károly	

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1865.05.11.	mára előre hirdetett "Tell Vilmos" Ceresa betegsége miatt nem adathatván, helyette: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az 1-ső felvonásban előfordulandó „Magyar táncz”-ot előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközy Ferencz vezérlete alatti nép-zenetársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm G.	Böhm G.	Huber Károly	
1865.08.01.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az 1-ső felvonásban előfordulandó „Magyar táncz”-ot előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti nép-zenetársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm Gusztáv.	Böhm Gusztáv	Huber Károly	
1865.11.30.	Csány Gizela kisasszony föllépteül: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az 1-ső felvonásban előfordulandó „Magyar táncz”-ot előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti nép-zenetársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm Gusztáv.	Böhm Gusztáv	Huber Károly	Csány Gizela kisasszony föllépteül
1867.02.19.	VII-dik rendkívüli előadásul: Az alkotmány visszaállítása örömnepélyének tiszteletére: a színház teljes kivilágítása mellett: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felvonásban. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „Magyar táncz”-ot előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti nép-zenetársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm Gusztáv.	Böhm Gusztáv	Huber Károly	Az alkotmány visszaállítása örömnepélyének tiszteletére
1867.03.07.	A mára előre hirdetett "Fehér nő" Mányik Ernesztina betegsége miatt nem adathatván: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. Az első felvonásban előfordulandó „Magyar táncz”-ot előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm Gusztáv.	Böhm Gusztáv	Huber Károly	
1867.03.17.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler F. Az első felvonásban előfordulandó „Magyar táncz”-ot előadja a tánczszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karmester: Huber Károly. Rendező: Böhm Gusztáv.	Böhm Gusztáv	Huber Károly	

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmester	Megjegyzés
1869.12.09.	A mára tévedésből előre hirdetett "Troubadour" helyett: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler F. Az első felvonásban előfordulandó "Magyar táncz"-ot előadja a táncszemélyzet. Az előadásban a Sárközi Ferencz vezérlete alatti népzeneársaság is részt veend. Karnagy: Huber Károly. Rendező: Böhm Gusztáv.	Böhm Gusztáv	Huber Károly	
1878.06.27.	Uj átdolgozás szerint és uj betanulással először: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz.			Uj átdolgozás szerint és uj betanulással először
1878.09.12.	Uj átdolgozás szerint és uj betanulással másodsor: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. (...) Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy. Ballet 2 felv. Irták: Nwitter és Saint-Leon. Zenéjét szerzette: Delibes Leo. Betanitotta Campilli Frigyes, balletmester.			Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.
1878.10.03.	Ő Császári és Apostoli Királyi Fölsége Első Ferencz József, dicsőségesen uralkodó királyunk névnapjának előestéjén, a nézőhely teljes, ünnepélyes kivilágítása mellett: Uj átdolgozás szerint és uj betanulással harmadszor: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. (...) Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy. Ballet 2 felv. Irták: Nwitter és Saint-Leon. Zenéjét szerzette: Delibes Leo. Betanitotta Campilli Frigyes, balletmester.			Ő Császári és Apostoli Királyi Fölsége Első Ferencz József, dicsőségesen uralkodó királyunk névnapjának előestéjén & Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.
1879.10.30.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler F. (...) Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy. Ballet 2 felv. Irták: Nwitter és Saint-Leon. Zenéjét szerzette: Delibes Leo. Betanitotta Campilli Frigyes, balletmester.			Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.
1880.02.05.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler F. (...) Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy. Ballet 2 felv. Irták: Nwitter és Saint-Leon. Zenéjét szerzette: Delibes Leo. Betanitotta Campilli Frigyes, balletmester. (...) Az opera után: Lösscher Leopoldina k. a., a bécsi cs. és k. udv. operaház magántánczosnőjének vendégjátékaul: Gizella. Ballet 2 felv. Saint Georges, Gauthier és Corally után színre alkalmazta Campilli Frigyes, balletmester. Zenéjét szerzette Ádám Adolf.			Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.

Dátum	Címleírás	Rendező	Karmes- ter	Megjegyzés
1880.08.10.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Irta N. N. Zenéjét szerzette Doppler F. (...) Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy. Ballet 2 felv. Irták: Nwitter és Saint-Leon. Zenéjét szerzette: Delibes Leo. Betanította Campilli Frigyes, balletmester. (...) Az opera után: Cerale Luiza k. a., a bécsi cs. és k. udv. operaház első magántáncosnőjének vendégjátékául: Gizella. Ballet 2 felv. Saint Georges, Gauthier és Corally után szinre alkalmazta Campilli Frigyes, balletmester. Zenéjét szerzette Ádám Adolf.			Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.
1880.08.14.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. (...) Az opera után: Cerale Luiza k. a. a bécsi cs. k. udv. operaház első magántáncosnőjének vendégjátékául, és Pini Henrik urnak, a milanoi Scala-színház első táncosának, s Horváth Károly urnak, a bécsi cs. k. udv. operaház tagjának föllépteül: Coppélia, az üvegszemű hölgy. Ballet 2 felv. Irták: Nwitter és Saint-Leon. Zenéjét szerzette: Delibes Leo. Betanította Campilli Fr., balletmester.			Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.
1880.10.28.	Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. (...) Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy. Ballet 2 felv. Irták: Nwitter és Saint-Leon. Zenéjét szerzette: Delibes Leo. Betanította Campilli Fr., balletmester.			Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.
1881.01.04.	A mára hirdetett "Lohengrin" helyett, Cassi F. rekedtsége miatt: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. (...) Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy. Ballet 2 felv. Irták: Nwitter és Saint-Leon. Zenéjét szerzette: Delibes Leo. Betanította Campilli Fr., balletmester.			Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.
1881.06.02.	Doppler Ferencz tiszteletbeli tag félszázados jubileuma alkalmából: Ilka és a huszár-toborzó. Eredeti opera 3 felv. Zenéjét szerzette Doppler Ferencz. (...) Az opera után: Coppini Zsófia szabadságideje előtti utolsó fellépteül: A kísértés.			Doppler Ferencz tiszteletbeli tag félszázados jubileuma alkalmából & Az opera után: Coppélia, az üvegszemű hölgy.